

בתרומה, על אף שהיא בת ישראל, כי "קנינו של כהן שקנה קנין, הרי הוא אוכל בתרומה". וכגון אשתו של כהן או עבדו, שקנו לעצמם "קנין" עבד, הרי "קנין" זה אוכל בתרומה, כאילו היה קנינו של הכהן עצמו, וכפי שמתבאר מקור הדין הזה בגמרא.⁽²⁾

ובת כהן שניסת לישראל, ונפסלה מלאכול בתרומה שהיתה אוכלת עד עתה, כשהיתה בבית אביה, והכניסה לו עבדים —

בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל, הואיל ובין האיש ובין האשה אינם אוכלים בתרומה — הרי אלו העבדים לא יאכלו בתרומה.

גמרא:

שנינו במשנה: אלמנה לכהן גדול. הכניסה לו עבדי מלוג — לא יאכלו בתרומה:

קא סלקא דעתין, שאין עבדי אשה פסולה שנישאה לכהן אוכלים בתרומה, היות שנתחלה האשה כשנבעלה בפסלות לכהן.

וכיון שנתחללה, הרי היא עצמה אינה אוכלת בתרומה. ומשום כך אין עבדיה אוכלים בתרומה.⁽³⁾

והוינן בה: ועבדי מלוג לא יאכלו בתרומה — אמאי?

ואלו הן עבדי צאן ברזל: אם מתו העבדים מתו לו [לבעל], והוא צריך לשלם את תמורתם.

ואם הותירו העבדים, שהושבחו או נתייקרו — הותירו לו.

והיינו, שמים את ערך העבדים בעת הנישואין, והבעל מקבל עליו אחריות לשלם את ערכם לאשה ביחד עם כתובתה בשעה שהוא מת או שמגרשה.

והסכום הזה הוא סכום קבוע, בין אם העבדים קיימים ובין אם אינם קיימים, ואפילו הודלו הנכסים. ומאידך, אם השביחו העבדים או שהתייקרו אין מתחייב הבעל לשלם לאשתו יותר ממה שנישומו העבדים בשעת הנישואין.

והואיל והוא חייב באחריותן — הרי אלו יאכלו בתרומה.

ובגמרא יתבאר, אם הטעם שמאכיל אותם הבעל בתרומה, הוא משום שעל ידי חיוב האחריות נחשבים העבדים כ"קנין כספו", או משום שהם ממש שלו.

אבל בת ישראל [שאינה מפסולי כהונה] שניסת לכהן, והכניסה לו עבדים, בין היו עבדי מלוג שהם של האשה והבעל אוכל פירות, בין עבדי צאן ברזל שהם שלו — הרי אלו יאכלו בתרומה.

וטעם הדבר שאוכלים עבדי מלוג שהם שלה

אוכלת בתרומת בעלה, ואף שהיא מקום לומר שהואיל ומכח הבעל היא אוכלת ופסול חללות אינו אלא זרות בעלמא, אין היא מפסדת בשל כך את זכותה [קהלות יעקב הנדמ"ח סימן מ; ולעיל

2. רש"י. וראה הערה בדברי רש"י אלו, בתחילת דברי הגמרא על משנה זו.

3. בכל סוגייתנו מבואר, שאשה חללה אינה